

EVALUAČNÁ SPRÁVA

Názov prijímateľa:	OZ Pre lepšiu spoločnosť IČO: 52317129
Kód projektu:	312081BVQ8
Názov projektu:	Bez strachu-sk

a) Reflektovanie potrieb cieľovej skupiny s cieľom zlepšenia jej životnej situácie

Návrh kompaktno reflektuje potreby cieľovej skupiny a je zameraný na vytvorenie digitálnej platformy pre obeť a osoby, ktoré sú dotknuté akoukoľvek formou diskriminácie, obťažovaním a šikanou v pracovno-právnych vzťahoch, ktorá s prepojenými poradenskými, vzdelávacími a osvetovými aktivitami (realizované online a offline formou) prispieje k riešeniu problémov osôb cieľovej skupiny, k napĺňaniu ich potrieb a zvyšovaniu/zlepšovaniu kvality ich života.

Cieľová skupina je adekvátne motivovaná. Návrh vytvára príležitosti a adekvátny priestor pre zlepšenie životnej situácie klienta a zároveň umožňuje odstraňovať negatívne prejavy správania, s ktorými sa najčastejšie klienti na pracovisku stretávajú (mobbing, bossing, zneužívanie zamestnancov, šikanovanie, psychoteror na pracovisku, morálne obťažovanie). Návrh taktiež reflektuje potreby cieľovej skupiny zamerané na podporu uplatňovania práv a právom chránených záujmov a zamedzuje diskrimináciu. Sústava inovatívnych opatrení a služieb prispieva k postupnému odbúraniu bariér a riešeniu problémov, čo postupne vedie k zvyšovaniu kvality života osôb z cieľovej skupiny.

b) Odlišnosť skupiny účastníkov zapojených do realizovaného návrhu od celkovej cieľovej skupiny

Skupina účastníkov zapojených do realizovaného návrhu nevykazuje odlišnosti od celkovej cieľovej skupiny. Vybraná cieľová skupina, ktorá je zaradená do projektu, je tvorená z osôb, ktoré sú charakteristické takými atribútmi ako sú akákoľvek forma diskriminácie, obťažovanie a šikana v pracovno-právnych vzťahoch.

Cieľová skupina účastníkov zapojených do návrhu:

- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením,
- neaktívne osoby,
- NEET do 30 rokov,
- osoby so zdravotným postihnutím,
- príslušníci a obyvatelia marginalizovaných rómskych komunití,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie.

c) Identifikované rozdiely medzi účastníkmi realizovaného návrhu v porovnaní s tými, ktorí neboli z danej cieľovej skupiny do projektu zapojení

V cieľovej skupine účastníkov zaradených do realizovaného návrhu sú identifikované značné zmeny v porovnaní s tými, ktorí do projektu neboli zapojení a inovatívne služby alebo opatrenia nemali možnosť využiť pre zlepšenie svojho života.

Na základe vytvorenia digitálnej platformy Bez-strachu.sk, ktorá pozostáva zo 4 modulov mali možnosť využiť:

1. Digitálnu platformu v rámci modulu „Chcem nahlásiť“ a to pre nahlasovanie, riešenie, kategorizáciu konkrétnych problémov (incidentov) osôb z CS (klientov) dotknutých akoukoľvek formou diskriminácie, obťažovaním a šikanou v procese prípravy na prácu, adaptáciu na prácu, hľadania si práce, v rámci výkonu práce a tiež na pracovisku. V rámci modulu mali sprístupnené relevantné informácie, sumárne info materiály, užitočné rady a praktické návody v prípade konkrétnych životných situácií (ako riešiť incidenty/problémy) a prevenciu incidentov osôb z CS;
2. Poskytovanie poradenských a asistenčných služieb (online/offline) v rámci modulu „Chcem poradiť“, kde sú dostupné profily vybraných odborných poradcov a pracovníkov. Následne odborní pracovníci a poradcovia pridelených klientov z CS erudovane viedli a mentovali, s cieľom dosiahnuť riešenie ich problémov.
3. Zabezpečenie osvetvy a medializácie v rámci modulu „Chcem informácie“, kde našli zverejnené praktické informácie, vybrané relevantné mediálne, výstupy, štúdiá, analýzy, s cieľom zvýšiť povedomia o konkrétnych oblastiach diskriminácie a sociálneho vylúčenia, ktoré sú súčasťou tematického zamerania projektu;
4. Tréningy a školenia (neformálne vzdelávanie, vrátane prezentácie zo seminárov) v rámci modulu „Chcem školenie“, zamerané na prípravu a realizáciu tematických (primárne) online tréningov a školení (neformálne vzdelávania), vrátane špeciálnych tréningov pre členov odborného tímu projektu.

Výhodou účastníkov návrhu je sprostredkovanie teoretických a praktických poznatkov vrátane príslušnej legislatívy a tiež ďalších dostupných opatrení ochrany práv a slobôd v rámci tematického vymedzenia projektu.

d) Prepojenie identifikovaných rozdielov s externými zmenami, ktoré sa udiali v období realizácie návrhu

Z pohľadu externých zmien, ktoré mohli výrazne ovplyvniť identifikované rozdiely, vnímame výskyt pandémie COVID-19 a s ním súvisiace viaceré problémy ako napríklad:

- vznik zdravotných problémov,
- strata zamestnania,
- vypäté pracovné prostredie,
- vznik patologických javov na pracovisku,
- psychické problémy,
- chudoba,
- sociálne vylúčenie.

e) Zmena situácie (sociálne potreby) u tých, čo sa zapojili do realizovaného návrhu

U zapojenej cieľovej skupiny dochádza k postupnému naplneniu sociálnych potrieb. V kontexte potrieb klienta bola vytvorená digitálna platforma pozostávajúca zo 4 modulov koncentrovaných na nahlasovanie, riešenie a prevenciu incidentov, ktorá klientom sprístupňuje relevantné informácie, sumárne info materiály, užitočné rady a praktické návody, v prípade konkrétnych životných situácií. Zároveň ponúka poskytovanie poradenských, asistenčných služieb, zabezpečuje osvetu

a medializáciu s cieľom zvýšiť povedomie o konkrétnych oblastiach diskriminácie a sociálneho vylúčenia a v neposlednom rade ponúka tréningy a školenia klientom. Osoby zapojené do projektu si mohli vybrať z vyššie uvedených možností podľa individuálnej preferencie, čo im umožnilo riešiť problém svojpomocne alebo za pomoci odborníka. Klient po využití digitálnej platformy je schopný riešiť svoj problém sám alebo s odbornou pomocou a zároveň nadobudnuté vedomosti a zručnosti vie distribuovať svojmu okoliu.

f) Spolupráca relevantných aktérov a zabezpečenie spolupráce s týmito

Pri uplatňovaní inovatívneho návrhu sa intenzívne realizovala spolupráca s rôznymi aktérmi, a to tak v rámci multidisciplinárneho tímu, ako aj na miestnej či regionálnej úrovni. Spolupráca prebiehala priamym aj nepriamym kontaktom, online, telefonicky aj prezenčne.

Spolupráca:

- Inštitúcie: Inšpektorát práce, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Centrum právnej pomoci, príslušný súd - podľa miesta trvalého bydliska klienta (v prípade podania občianskoprávnej žaloby);
- Subjekty: koordinátor projektu, právnik, psychológ, odborný poradca, mediátor, školiteľ.

g) Vplyv nastavenia a realizácie projektu na výsledky návrhu

Samotné nastavenie návrhu tvorilo základný predpoklad na aktívnu prácu s osobami t cieľových skupín projektu a na dosiahnutie vytýčených cieľov.

Nastavenie návrhu určovalo mantinely, v rámci ktorých sa realizovali činnosti projektu, ktoré boli dodržiavané v plnom rozsahu, prostredníctvom ktorých sa dosiahol čo najvyšší možný progres pri riešení problémov uvedených cieľových skupín.

h) Spôsob monitorovania a hodnotenia výsledkov a dopadu realizovaného návrhu nad rámec povinností stanovených zmluvou o NFP (napríklad interné meranie účinnosti a efektívnosti návrhu)

Na základe použitia online nástrojov bolo možné lepšie monitorovať počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia, prehľadnejšie analyzovať problémy klientov a tiež vyhodnocovať najčastejšie problémy a formy poskytnutej intervencie prostredníctvom jednotlivých modulov. Okrem monitorovania a vyhodnocovania výsledkov zo strany multidisciplinárneho tímu, participovali na procese hodnotenia vlastných zmien klienti, čo prináša značnú objektivitu nadobudnutých výsledkov.

i) Problémy identifikované pri realizácii návrhu a spôsob vysporiadania sa s týmito

Samotné problémy prijímateľa môžeme rozdeliť do dvoch skupín, a to externé a interné.

V rámci externých problémov v kontexte nasieťovania klientov s inými inštitúciami vnímame za vysoko alarmujúce nedostatočné prijatie klienta z cieľovej skupiny inými inštitúciami, čo sa eliminovalo osobným sprevádzaním klientov, čo malo efekt v podobe pozitívnejšieho prijatia klienta a jeho požiadavky a zároveň klient sa posilňoval v mäkkých zručnostiach a osvojoval si asertivitu.

Ako interné problémy, s ktorými sa prijímateľ stretol vo vzťahu k cieľovej skupine, vnímame samotnú osobnosť klienta / klientov z cieľovej skupiny, ktorí si v začiatkových fázach spolupráce len postupne vytvárali dôveru vo vlastné sily.

j) Skutočnosti, s ktorými bol prijímateľ počas realizovaného návrhu konfrontovaný a ktoré ovplyvnili priebeh realizovaného návrhu

Medzi najzávažnejšie skutočnosti, i keď sa predpokladali, boli limit finančných zdrojov klienta ako aj časový aspekt realizácie návrhu, ktoré následne výrazne ovplyvňovali výber postupov realizovaného návrhu.

Ďalšie z limitujúcich skutočností boli: podporná sieť, personálne zdroje prijímateľa, motivácia klienta, osobnostné predispozície, nedostatok informácií, diskriminácia, nálepkovanie, odcudzovanie.

Tu sa dá konštatovať, že napriek vstupným limitujúcim skutočnostiam prijímateľ zvolil adekvátne postupy z návrhu, ktoré pomáhali limity prekonávať a systematickou prácou posúvať hranice.

k) Celkové (subjektívne) hodnotenie návrhu zo strany prijímateľa

Realizovaný návrh – koncept zameraný na riešenie problematiky týkajúcej sa osôb dotknutých akoukoľvek formou diskriminácie, obťažovania a šikanovania v pracovno-právnych vzťahoch a na osoby trpiace sociálnym vylúčením, disponuje výraznými prvkami inovatívnosti súvisiacich s progresom v oblasti digitálnych technológií, ktoré zefektívňujú aktuálne nástroje používané na riešenie uvedenej problematiky. Môžeme ho vnímať ako významný a efektívny návrh, ktorý je využiteľný i v maximálnej možnej miere.

l) Celkové (subjektívne) hodnotenie návrhu zo strany cieľovej skupiny zapojenej do návrhu

Projekt významne doplnil realizované služby s využitím online nástroja v oblasti poradenských a asistenčných služieb ako aj zabezpečením osvetu, medializácie či neformálnych vzdelávaní, s využitím inovatívnych metód smerujúcich k posilneniu klientov pri riešení ich problému.

Vybratá skupina účastníkov si mala možnosť prostredníctvom vlastného výberu zvoliť modul, ktorý je pre nich vhodný, najviac vyhovujúci a čo najrýchlejšie im pomôže pri riešení ich problému. Cieľová skupina si rýchlo osvojila počítačové zručnosti a zorientovala sa v jednotlivých moduloch. Účastníci intenzívne pracovali s digitálnou platformou Bez-strachu.sk a porozumeli princípu fungovania nastaveného systému. Vybratá cieľová skupina považuje za výrazne pozitívne individuálny a systematický prístup, s vlastnou preferenciou výberu spôsobu a metódy pri riešení svojho problému.

m) Príklady dobrej praxe, ktoré boli realizované doma alebo v zahraničí, a ktoré môžu podporiť význam realizovaného návrhu

Príklady dobrej praxe:

- USA – Aplikácia umožňujúca jednotlivcom anonymne nahlásiť obavy týkajúce sa bezpečnosti, nevhodného správania alebo dodržiavania predpisov na pracovisku, aby pomohli sebe, alebo sa spojili s vyškoleným personálom a pomohli sami

(STOPit Anonymous Reporting System™ / ARS,
<https://www.stopitsolutions.com/solutions/anonymous-reporting-system>)

- CZK - Pomocné návody na riešenie konkrétnych životných situácií
(Ombudsman - Kancelária verejného ochrancu práv,
<https://www.ochrance.cz/situace/diskriminace/>)

n) Objektívne posúdenie toho, čo by sa stalo, keby návrh nebol realizovaný

V prípade nerealizácie projektu:

- mohlo by dôjsť k výraznému zhoršeniu životnej situácie klienta, čo by mohlo mať negatívny dopad nie len na jednotlivca, ale aj na skupiny osôb,
- mohla by cieľová skupina ostať stagnovať, so silným výhľadom k sociálnemu vylúčeniu,
- mohlo by dôjsť k výraznému navýšeniu osôb s traumami či so psychickými problémami,
- mohlo by dôjsť k výraznému navýšeniu osôb odkázaných na odbornú alebo medikamentóznou liečbu,
- mohlo by dôjsť k tomu, že cieľová skupina by zaujala pasívne stanovisko k riešeniu problému, prípadne by sa stotožnila s agresorom,
- mohlo by dôjsť k nárastu: nezamestnanosti, chudoby, závislosti, suicidálnemu správaniu.

Vypracované dňa: 30.11.2023

Zodpovedná osoba: Mgr. Katarína Kotradyová, PhD., externý hodnotiteľ projektu